

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2021 č.j. OAM-123/ZA-ZA10-K11-2021

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 18. 5. 2021 č.j. OAM-123/ZA-ZA10-K11-2021 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2021 č.j. OAM-123/ZA-ZA10-K11-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

25. 2. 2021 tak, že žádost se podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítá jako zjevně nedůvodná.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce obecně namítal porušení ust. § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a ust. § 16 odst. 2 a § 14a zákona o azylu. Uvedl, že v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze, a proto neměla být jeho azylová žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Pochází z X. v Doněcké oblasti, je ruské národnosti a zemi opustil z obav o život, v X. se koncentrují ukrajinské síly a dochází ke střetům mezi ukrajinskými vojáky a proruskými separatisty. Žalobce by na západ země mohl přesídlit jen s velkými obtížemi, neboť by jej kvůli ruskojazyčnosti považovali za separatistu a nemohl by získat práci ani bydlení. Poukázal na to, že pochází z Doněcké oblasti, kde je zhoršená bezpečnostní situace, proto pro něj Ukrajina není bezpečnou zemí původu, hrozila by mu tam vážná újma ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu. Z běžně dostupných zpráv včetně podkladů použitých žalovaným v této věci přitom vyplývá, že situace na východě země je napjatá, pokračují boje (zejm. na tzv. linii doteku), riziko vážné újmy je pro žalobce v případě návratu reálné. Měl za to, že chybné posouzení žalovaného je důsledkem neopatření si dostatečného množství aktuálních a relevantních údajů o situaci v Doněcké a Luhanské oblasti, z použitých podkladů žalovaný odkazuje jen na zcela obecné informace, které nesouvisejí s uváděnými důvody žádosti žalobce. S odkazem na zprávy z médií žalobce tvrdil, že se na východě Ukrajiny nedá hovořit o uklidnění či stabilizaci poměrů, situace v Doněckém a Luhanském regionu se naopak od počátku roku 2021 zhoršuje, napětí eskaluje a častěji dochází k ozbrojeným střetům. Uzavřel, že žalovaný pochybil, jelikož nepřihlédl k aktuálním údajům týkajícím se Doněcké a Luhanské oblasti, pokud by tak žalovaný učinil, nemohl by v případě žalobce označit Ukrajinu za bezpečnou zemi původu.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Uvedl, že napadené rozhodnutí je zákonné, byl řádně zjištěn skutkový stav, bylo přihlédnuto ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a dostatečně odůvodněno. Žádost žalobce byla odpovědně posouzena řádným procesním postupem, Ukrajina byla zařazena na seznam bezpečných zemí původu a nebylo prokázáno, že pro žalobce bezpečnou zemí není. Žalobce neunesl své břemeno důkazní, zjištění skutkového stavu pak bylo adekvátní žalobcovým tvrzením. Žalovaný dále konstatoval, že v případě posouzení žádosti jako zjevně nedůvodné se již nezkoumá naplnění důvodů pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, město X., odkud žalobce pochází, se sice nachází v Doněcké oblasti, ale mimo tzv. linii doteku a je zcela pod kontrolou ukrajinské centrální vlády. Měl za to, že kvůli své ruskojazyčnosti by žalobce potíže neměl, jelikož cesty za prací podnikal v rámci celé Ukrajiny, žalovaný se k tomu vyjádřil na str. 4 napadeného rozhodnutí. Následně žalovaný odkázal žalobce na instituty obecného cizineckého práva a navrhl žalobu zamítnout.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 25. 2. 2021 žádost o mezinárodní ochranu, ke které uvedl, že je ruské národnosti, je schopen se dorozumět rusky, ukrajinštině sice rozumí, ale neovládá ji plně, na území České republiky přicestoval dne X. 2020 na základě biometrického pasu, ve vlasti žil v X. v Doněcké oblasti; o mezinárodní ochranu žádal, protože se v X. koncentrují ukrajinští vojáci a nikdo na ně nedohlíží, taktéž tam není práce, žalobce chce vést normální život. Součástí spisu jsou též protokoly o výsledku žalobce učiněném v rámci řízení o správním vyhoštění ze dne 18. 2. 2021 (č.l. 7-14).
6. Při pohovoru dne 11. 3. 2021 uvedl, že jezdil pracovat na X., práce byly oficiální, neměl potíže při vycestování z vlasti, asi v X. 2020 zjistil, že se v České republice nachází nelegálně a byl informován o možnosti požádat o mezinárodní ochranu, v X., uvedení příbuzní ve vlasti nemají závažné potíže, neměl je ani žalobce, X. Tvrdil, že kvůli ruskojazyčnosti by na Ukrajině nesehnal dobrou práci a byl by pronásledován lidmi, byl by považován za separatistu, na Ukrajině se mluví rusky jen v Doněcké a Luhanské oblasti, vnitrostátní ochrany by se nedomohl, neboť v zemi nic nefunguje, ani policie, vnitřní přesídlení si nedokáže představit, podpora pro vnitřní přesídlence ve skutečnosti není, informace o dostupných programech pro vnitřní přesídlence si však nezjišťoval. Sdělil, že s ním bylo v České republice vedeno řízení o správním vyhoštění z důvodu neoprávněného pobytu, o možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu sice věděl již od X. 2020, ale podal ji až ve chvíli, kdy to byla jeho poslední možnost. Dodal, že kromě obecné neochoty k návratu a obavy z nevráživosti obyvatel kvůli jeho komunikaci v ruském jazyce mu v návratu na Ukrajinu nic nebrání.
7. Součástí správního spisu jsou dále tři materiály týkající se politické a bezpečnostní situace na Ukrajině (č.l. 30 – 48), jejichž výčet je uveden v napadeném rozhodnutí (včetně zprávy OAMP, Ukrajina, Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020 a Informace OAMP, Ukrajina, Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 25. 4. 2020).
8. Dne 18. 5. 2021 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajina je bezpečnou zemí původu a žalobce neprokázal, že by tomu v jeho případě bylo jinak. Odkázal na ust. § 2 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., na tomto základě a s přihlédnutím k výpovědi žalobce považoval Ukrajinu za bezpečnou zemi původu dle zákona o azylu. Uvedl, že žalobce neměl ve vlasti potíže kvůli tomu, že hovoří rusky, v tomto ohledu žalobce uváděl jen obecná tvrzení a nepodložené domněnky, potíže s nalezením obživy však neměl a nečelil žádným ústrkům, samotná příslušnost k ruské menšině na Ukrajině pak není důvodem k udělení mezinárodní ochrany, což vyplývá též z judikatury, přihlédl k tomu, že žalobcovo vycestování z vlasti nebylo plánované a došlo k němu na základě nabídky jeho kamaráda. Žalovaný poukázal na rozpory mezi žalobcovou výpovědí učiněnou v řízení o správním vyhoštění a pohovorem v řízení o udělení mezinárodní ochrany, dospěl k závěru, že žalobce neměl ve vlasti potíže a motivem jejího opuštění nebyly tvrzené obavy, což je zjevné i přes rozporuplnost a nekonzistentnost jeho azylového příběhu. Konstatoval, že X. je plně pod kontrolou ukrajinské centrální vlády,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

dostatečně vzdálený od tzv. linie dotyku a nedochází tam k bezpečnostním incidentům, nejde tak o část Ukrajiny, jež by byla vyloučena ze statusu bezpečné země původu. Upozornil, že občany bezpečných zemí původu tíží v řízení o mezinárodní ochraně důkazní břemeno výrazněji, než tomu je u jiných žadatelů, žalobce však důkazní břemeno ani břemeno tvrzení neunesl, žádost o mezinárodní ochranu byla navíc podána účelově dlouho po přicestování do České republiky v X. 2020 a s cílem vyhnout se důsledkům správního vyhoštění. Žalovaný uzavřel, že žalobce neprokázal, že by pro něj Ukrajina nebyla bezpečnou zemí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

9. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
11. Podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu *jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.*
12. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu *se pro účely zákona o azylu považuje za bezpečnou zemi původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*
13. Na základě ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu vydal žalovaný vyhlášku č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v níž upravil seznam zemí, které ČR považuje za bezpečné země původu. Mezi těmito zeměmi je od 23. 3. 2019 i Ukrajina s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti.
14. K žalobním bodům soud uvádí, že pokud by vycházel ze stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí, nebyla by žaloba důvodná. Žalovaný ohledně statusu Ukrajiny jako bezpečné země původu řádně odkázal na příslušnou právní úpravu a opatřil si zprávu, která se adresně zabývala kritérii pro označení země původu za bezpečnou, tvrzení žalobce odpovídajícím způsobem vyhodnotil, zjistil skutečný stav věci a přezkoumatelně a dostatečně odůvodnil svůj závěr, dle kterého žalobce neprokázal, že by pro něj Ukrajina nebyla bezpečnou zemí původu. Žalovaný zjistil, že město X. leží sice v Doněcké oblasti, ale v době vydání napadeného rozhodnutí bylo zcela pod kontrolou ukrajinské centrální

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

vlády a dostatečně vzdálené od místa bojů. Ze správního spisu nijak nevyplývá, že by Ukrajina neměla být bezpečnou zemí pro ukrajinské občany hovořící rusky či pro občany ruské národnosti, žalobce v tomto ohledu předestřel jen zcela obecná spekulativní tvrzení, přičemž je též podstatné, že před odjezdem z vlasti působil v rámci své pracovní činnosti na celém území Ukrajiny a žádným problémům nečelil (k tomu srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2021 č.j. 5 Azs 226/2020 – 29, bod 15, a ze dne 13. 8. 2020 č.j. 1 Azs 207/2020 – 55, bod 17, jakož i další judikaturu, na niž uvedená usnesení odkazují). Soud dále shledal, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí (18. 5. 2021) nebyly zprávy o zemi původu nijak zastaralé, zpráva Ukrajina – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze srpna 2020 i Informace OAMP ze dne 25. 4. 2020, které si žalovaný opatřil, obsahovaly dostatečně aktuální a relevantní údaje a nebylo by namístě doplňovat dokazování novinovými články citovanými v žalobě, které by nemohly uvedené komplexní údaje obsažené ve zprávách OAMP vyvrátit. Žalobce nijak neprokázal, že by pro něj Ukrajina nebyla bezpečnou zemí původu, přitom jej tížilo výrazněji důkazní břemeno než jiné žadatele o mezinárodní ochranu, kteří z bezpečné země původu nepocházejí. Již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. Nejvyšší správní soud vyslovil: „*Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu – dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...)] [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“ K tomu dále viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č.j. 10 Azs 232/2020-32 a na to navazující judikatura. Z toho plyne, že dle stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí by podaná žaloba nemohla být úspěšná.*

15. S ohledem na nutnost ex nunc posouzení však soud shledal žalobu důvodnou:
16. Z judikatury správních soudů jednoznačně plyne, že jedním z důvodů k prolomení zásady koncentrace řízení je aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Podle něj členské státy EU musí zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici účinný opravný prostředek, jehož podstatou je alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, které je úplné a ex nunc (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Podle čl. 52 odst. 1 procedurální směrnice se povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. S ohledem na včasné neprovedení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice do vnitrostátního právního řádu má toto ustanovení přímý účinek, jedná-li se o žádost o mezinárodní ochranu podanou po rozhodném datu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35). Právě krajský soud je v tomto případě soudem, který má povinnost zajistit úplné a ex nunc posouzení opravného prostředku podaného proti rozhodnutí žalovaného.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

17. V rámci soudního řízení lze při aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany buď nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, anebo k jejich neuvedení měl ospravedlnitelný důvod (nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).
18. V tomto případě není pochyb o tom, že současný válečný konflikt na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit ve správním řízení (byť na konflikt na Ukrajině upozorňoval, nemohl zachytit situaci po dni 24. 2. 2022). Přestože žalobce na tuto skutečnost nepoukázal ani později (a tedy ani v žalobě), soud k ní musel přihlédnout z vlastní iniciativy, bez ohledu na dispoziční zásadu, která se ve správním soudnictví obvykle uplatní. Byť z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice neplyne požadavek, aby soudy ve správním soudnictví z vlastní iniciativy aktivně dohledávaly případné nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud již připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž soudy ve správním soudnictví budou muset přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu. Za takovou specifickou situaci Nejvyšší správní soud označil například vypuknutí válečného konfliktu na území celé země původu žadatele o mezinárodní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, bod 22 in fine). Soud shledal, že současná situace na Ukrajině představuje právě takovou situaci, kterou musí při rozhodování v dané věci zohlednit.
19. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 -46: *„je třeba pod úhlem mezinárodněprávní zásady ‚non-refoulement‘ vykládat tak, že stanoví závazek České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, újmě, která by spočívala v ohrožení života či vystavení mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a to např. tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila.“* V projednávané věci je konkrétně třeba zohlednit, že v zemi původu žalobce došlo po vydání rozhodnutí k významné změně poměrů, kdy v zemi probíhá válečný konflikt, přičemž tato skutečnost je nesporná a obecně známá. Za aktuální situace na Ukrajině by mohl být návrat žalobce na Ukrajinu v rozporu se zásadou non-refoulement.
20. Aktuální situace na Ukrajině znemožňuje její označení za bezpečnou zemi původu, když na velké části území Ukrajiny po invazi Ruské federace vypukl dne 24. 2. 2022 mezinárodní ozbrojený konflikt. Jednou z podmínek pro označení státu za bezpečnou zemi původu je, že na jeho území nedochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu [srov. § 2 odst. 1 písm. k) bod 1 a přílohu I procedurální směrnice]. Tuto podmínku již Ukrajina s ohledem na aktuálně probíhající mezinárodní ozbrojený konflikt nesplňuje, Ukrajinu tak v současné době není možné považovat za bezpečnou zemi původu. Zároveň má soud za to, že konflikt na Ukrajině představuje skutečnost obecně známou, kterou není třeba dokazovat při jednání.
21. Za této situace napadené rozhodnutí neobstojí a musí být zrušeno, přičemž skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje rozsáhlé doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.].
22. K tomu soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 36/2022-31, ze dne 24. 3. 2022, v němž uvedl: *„Při soudním přezkumu se přitom soud k*

námitce neaplikovatelnosti § 16 odst. 2 zákona o azylu zabývá kromě existence vyvratitelné domněnky, že pro daného žadatele země původu není bezpečná, také tím, zda daná země splňuje jednotlivá kritéria bezpečnosti, jak je vymezuje Příloha I procedurální směrnice a § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Zkoumá také, zda informace o zemi původu založené ve správním spisu dokládají, že tato země skutečně splňuje kritéria bezpečnosti. Dle všeobecně známých informací o změně bezpečnostní situace na Ukrajině je zřejmé, že v zemi dochází k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, a celé území Ukrajiny proto nadále nesplňuje jedno z kritérií bezpečnosti. Informace o zemi původu založené ve spise a pocházející z dubna a srpna 2020 z logiky věci (neboť napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány před počátkem války, která zasáhla celé ukrajinské území) nemohou dokládat, že Ukrajina tato kritéria splňuje. Nemůže proto obstát teze, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu (k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31). Nic na tom nemění ani skutečnost, že její území se s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů nachází na seznamu bezpečných zemí původu stanovených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Je na žalovaném, aby vyhlášku novelizoval. Ostatně čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice ukládá členským státům zajistit pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné (a § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví, že žalovaný je povinen přezkoumat seznamy zemí stanovené vyhláškou nejméně jedenkrát v kalendářním roce). S ohledem na změnu bezpečnostní situace, která je všeobecně známou skutečností, a ke které soud přihlédl, přestože nastala až po vydání rozsudku krajského soudu, neboť stěžovatelčin nucený návrat do země původu by mohl být v rozporu se zásadou non-refoulement, bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatelky meritorně zabýval. Není tedy nadále na místě, aby postupoval podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť Ukrajinu již nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Nejvyšší správní soud nepředjímá, jak žalovaný žádost meritorně posoudí, přestože existence důvodných obav z hrozby vážné újmy v podobě vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu odůvodňuje (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle § 14a ve spojení s § 14a odst. 2 zákona o azylu.“

23. V novém řízení tak žalovaný nebude mít možnost žádost žalobce zamítnout pro její zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, žalovaný bude povinen žádost žalobce meritorně posoudit ve vztahu ke všem případným formám mezinárodní ochrany. Žalovaný v dalším řízení zejména posoudí, zda s ohledem na aktuální situaci v zemi původu může mít žalobce odůvodněný strach z pronásledování, případně zda mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, a to zejména z důvodu vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu v případě návratu do místa pobytu žalobce (tj. město X. v Doněcké oblasti). Žalovaný se zaměří na postavení žalobce, a to, zda je možné jej podřadit pod pojem „civilista“ (zde lze vycházet z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, sp. zn. 5 Azs 28/2008). Shledá-li žalovaný, že žalobci ve městě X. hrozí pronásledování či vážná újma, posoudí, a to zejména v souladu s rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Azs 22/2011-108, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74 a ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, možnost využití alternativy vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny. Na žalovaném též bude, aby se na aktuálním skutkovém podkladě a v kontextu výše uvedeného zabýval situací ukrajinských občanů

ruské národnosti a ukrajinských občanů komunikujících rusky na Ukrajině ve vztahu k obavám žalobce.

24. S ohledem na výše uvedené soud zrušil napadené rozhodnutí bez nařízení jednání podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
25. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 22. září 2022

Mgr. Kateřina Peroutková, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.